

Onderwerp	VVD	PvdA/GL	BVNL	PvdD	SP	CDA	VOLT
<i>ambitie Nederland 2030 t.o.v. 1990</i>		In 2030 hebben we als land onze CO2-uitstoot met 65% verminderd (ten opzichte van 1990) en in 2040 zijn we volledig klimaatneutraal.		In 2030 gebruikt Nederland 50% minder energie ten opzichte van 1990.			
Sectoren							
Energieopwekking							
<i>Kernenergie</i>	We vernieuwen onze energievoorziening waarbij kernenergie een grote rol zal spelen.	Geen nieuwe kerncentrales.	Er kunnen kerncentrales gebouwd worden.	Nederland bouwt geen nieuwe kerncentrales en bestaande centrales worden zo snel mogelijk gesloten.	Kernenergie kan pas een duurzaam alternatief worden als er een goede oplossing is voor de verwerking van kernafval.	Door met de bouw van twee nieuwe kerncentrales. Aanvullend aan de slag met kleine, modulaire kernreactoren.	We willen ons inzetten voor een rol van kernenergie in de energiemix van de toekomst.
<i>Biomassa</i>		Bestaande biomassacentrales uitfasen en er komen geen nieuwe centrales bij. Reststromen uit de circulaire economie kunnen onder strenge voorwaarden worden gebruikt voor het opwekken van warmte.	De overheid moet geen miljarden verkwisten aan milieuvriendelijke keuzes zoals biomassacentrales	We stoppen met warmtenetten aangesloten op de fossiele industrie, zoals raffinaderijen en afvalverbrandingsinstallaties .	Biomassa en biobrandstoffen zijn geen alternatief zolang die onvoldoende uit afval gewonnen kunnen worden.	We blijven investeren in biomassa.	Het gebruik van biomassa zal zorgvuldig en klein moeten zijn. We gebruiken alleen de biomassa die als reststof van bestaande processen overblijft. We importeren geen biomassa van buiten de EU.
<i>Wind op Zee</i>	We zetten in op meer windenergie op zee in 2040.	Elektriciteit wordt het motorblok van ons toekomstig energiesysteem. Dit wekken we op met zonnepanelen en windmolens, met name op zee	Geen nieuwe windmolens op land of op zee.	We investeren in wind op zee.	Uitbreiding van windparken op zee	We blijven investeren in windenergie op zee.	

<i>Zon en Wind op land</i>	We betrekken bewoners bij duurzame energie. We voeren heldere afstandsnormen in voor Wind op Land, zodat het draagvlak voor windenergie blijft.		Geen nieuwe windmolens op land of op zee.	Wind op land is een belangrijke energiebron. Zonnepanelen op gebouwen worden de norm. Er komen geen zonneparken in de natuur of landbouwgrond, alleen in het specifieke geval rondom Schiphol.	zonnepanelen op alle geschikte daken	We blijven investeren in zonne-energie.	
<i>Waterstof</i>	We gaan meer eigen energie produceren. We zetten in op extra windenergie op zee gekoppeld aan waterstofproductie.	Samen met onze buurlanden bouwen we aan een Noordwest-Europese waterstofhub.	Parallel aan de bestaande energiesystemen overschakelen op waterstof. Hiervoor moet wel eerst de productie, het transport en de afname geregeld worden.	Waar nodig gebruiken we groene waterstof. De waterstofinfrastructuur blijft in publieke handen. Waterstof op basis van fossiele brandstoffen of kernenergie staan we niet toe. Alleen groene waterstof kan onderdeel zijn van de Nederlandse energietransitie.	investeringen in een toekomstbestendige energie-infrastructuur voor elektriciteit en groene waterstof		Waterstof is een belangrijke energiedrager in de CO ₂ -neutrale energiemix. We zetten de kostbare waterstof daar in waar elektrificatie geen redelijk alternatief is.
<i>Overige (beleid)</i>	We stimuleren geothermie. Geothermie is een duurzame bron van energie die continue warmte kan genereren.	In Europees verband zetten we in op de afbouw van fossiele winning in Europa en elders in de wereld. We sluiten alle kolencentrales per 2025.	Versneld inzetten op geothermie				
Industrie							
<i>Nederlands beleid</i>							
<i>EU beleid</i>							
<i>CO₂ afvang en opslag</i>	Het opvangen van CO ₂ en het onder de grond stoppen ervan of hergebruiken ervan is cruciaal om de klimaatdoelen te halen.	Geen extra subsidie voor ondergrondse opslag CO ₂		Het afvangen en opslaan van broeikasgassen (carbon capture and storage, CCS) stimuleert bedrijven door te gaan met vervuiling. We stoppen met CCS en draaien de subsidiekraan dicht			
Gebouwde omgeving							
<i>Woonlasten verduurzaming</i>			Nieuwe huizen moeten worden				Verduurzaming van bestaande woningen

			gebouwd met het meest zuinige energielabel A+ +++ waarbij ook verwarmen op aardgas als duurzaam wordt bestempeld en alleen echt duurzame maatregelen zoals goede isolatie meetellen.				leidt tot net-zero emissie, door onder andere dubbelglas vanaf 2028 te verplichten en te investeren in isolatie, ventilatie en schone warmte.
<i>Huursector</i>	We vragen corporaties en verhuurders woningen te verduurzamen. Iedereen die in een slecht-geïsoleerde huurwoning woont kan melding van maken bij de gemeente.	Woningcorporaties geven we een duidelijke taak en voldoende financiering om zo snel mogelijk alle corporatiewoningen te verduurzamen.					
<i>Wijkgerichte aanpak</i>							
<i>Warmtenetten</i>				We stoppen met warmtenetten aangesloten op de fossiele industrie, zoals raffinaderijen en afvalverbrandingsinstallaties.			
<i>Overige</i>		Zonnepanelen komen op de lijst met verplichte energiebesparende maatregelen voor eigenaren van grote gebouwen.					
<i>Mobiliteit</i>							
<i>Bus en treinvervoer betalen voor gebruik</i>	In de toekomst werken we toe naar een stelsel van betalen naar gebruik waaraan iedereen, ook bij gebruik van elektrisch vervoer, bijdraagt. We verhogen de belasting op de auto daarbij niet.	We versnellen de invoering van betalen naar gebruik voor automobilisten, zodat de vervuiler gaat betalen.		Autobezitters die weinig kilometers rijden gaan minder belasting betalen dan mensen die veel autokilometers maken. De nieuwe beprijzing gaat	Wij zijn tegen het rekeningrijden.	We zijn tegenstander van rekeningrijden op het platteland.	We vervangen, naar Zweeds voorbeeld, de motorrijtuigenbelasting op auto's, bestelbussen en vrachtwagens door 'betalen-naar-gebruik'.

			gepaard met strikte privacywaarborgen.			
<i>emissievrije voertuigen</i>	We stimuleren de omslag naar elektrisch vervoer. Fors aan de slag met de uitrol van het laadpalennetwerk.	Met fiscale en andere maatregelen ervoor zorgen dat in Nederland vanaf 2030 alleen nog elektrische voertuigen worden verkocht, inclusief brom- en snorfietsen. De leasesector gaat al in 2025 over op 100% elektrische auto's.			Wij steunen de verplichting voor producenten dat alle nieuwe auto's uiterlijk vanaf het jaar 2035 emissievrij moeten zijn	Om de omslag naar uitstootvrij te stimuleren, zorgen we dat particulieren nog tot 2030 een subsidie kunnen krijgen voor de aanschaf of private lease van een nieuwe en tweedehands elektrische auto.
<i>Luchtvaart</i>	Europees de bijmengverplichting voor biobrandstoffen verhogen. Inzetten op een Europese kerosinebelasting.	Verplichte normen luchtvaart op geluidsoverlast en de uitstoot van stik- en (ultra)fijnstof. Verbod op privévluchten.			Vliegen minder vervuilend door gebruik synthetische kerosine en verplicht elektrisch taxiën. Geen vliegtaks voor mensen die eens per jaar met het vliegtuig op vakantie gaan, wel een extra taks voor zakelijke veelvliegers.	Schiphol krimpt naar 440.000 vluchten, geen vierde aanvliegeroute en een einde aan de nachtvluchten . We ondersteunen de transitie naar duurzamer vliegen door de productie van duurzamere brandstoffen te stimuleren en ons voor te bereiden op de komst van elektrisch vliegen op korte afstanden.
<i>Lelystad Airport</i>	Regionale luchthavens zijn essentieel voor lokale	Lelystad Airport gaat dicht.		Lelystad Airport en vliegveld Twente gaan niet open voor commerciële vluchten.	Lelystad Airport gaat niet open en er komen geen nieuwe	Lelystad Airport gaat Luchthaven Lelystad blijft gesloten

	economieën. Daarom Lelystad Airport openen				aanvliegroutes voor Schiphol.	definitief niet open.	
<i>scheepvaart</i>	Binnenvaart en zeevaart krijgen meer toegang tot het Klimaatfonds. Afschaffen belastingvrijstelling voor lucht- en scheepvaartbrandstoffen in Europees verband en inzetten op Europese kerosinebelasting.	Binnenvaartschepen krijgen strengere uitstootnormen.		Ook de scheepvaart wordt belast voor de uitstoot van broeikasgassen. Er komt een forse CO2- belasting voor alle vrachtschepen. Voor de scheepvaart komt er een einde aan de belastingvoordelen op fossiele brandstof.			We voeren een scheepvaartbelasting in op basis van NOx en CO2 -uitstoot. Hiervoor zetten we ons in om de Akte van Mannheim aan te passen in Europees verband. We schaffen de tonnagewinstregeling en de afdrachtvermindering voor de zeescheepvaart af.
Landbouw							
<i>Omvang veestapel</i>							Er komt geen soja meer uit het regenwoud en er komt een maximaal aantal dieren per hectare. Dit getal ligt lager in de buurt van natuurgebieden.
<i>maatregelen broeikasgassen</i>	De stikstofproblematiek pakken we in samenhang met andere klimaat- en milieupgaven aan. We maken zo min mogelijk onderscheid tussen economische sectoren zoals de landbouw, mobiliteit en industrie.	We houden vast aan het doel om de stikstofuitstoot in 2030 te halveren.			We respecteren provincies die zich tegen gedwongen onteigening van boeren keren en op hun eigen manier de stikstofuitstoot beperken.		